

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a a Tore: e Nama 3 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Torere Nama 3, i runga i te whaka-haerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Torere a te Hatarei, te 9 o nga ra o Oketopa, 1915, hei whiriwhiri i nga motini e whai ake nei:—

“(1.) Ko tetahi rihi e whakaarohia ana o tetahi wahi o te whenua ki a Henare Tamati Pokiha me whakaae atu.

“(2.) Ko tetahi rihi e whakaarohia ana o tetahi wahi o te whenua ki a Tere Rewharewha me whakaae atu.

“(3.) Ko tetahi rihi e whakaarohia ana o tetahi wahi o te whenua ki a Tiri Maxwell me whakaae atu.

“(4.) Ko tetahi rihi e whakaarohia ana o tetahi wahi o te whenua ki a Te Whareparoa Rewharewha me whakaae atu.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 20 o nga ra o Akuhata, 1915.

HEMI W. PARAONE,
Perehiti.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Otioro me Te Topuni A 3 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Otioro me Te Topuni A 3, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Herenewhira a te Paraire, te 10 o nga ra o Hepe-tema, 1915, a te 2 o nga haora i te ahiahi, hei whiriwhiri i te motini e whai akenei:—

“Ko taua whenua me hoko ki a Ernest Hawkins Little o Akarana, Kai-hoko, ko te utu ko te wariu a te Kawanatanga mo tera pihi.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 21 o nga ra o Akuhata, 1915.

T. H. WIRIHANA,
Perehiti.

Whakaaturanga i nga Tikanga e uru ai te Maori hei Hoia.

WHAKAMARAMA KI NGA MAORI E HIAHIA ANA KIA URU
HEI HOIA

(1.) *Te Ritenga o te Whakauru.*

ME tonu ki te *Recruiting Officer*, a mana e tuhituhi nga kupu mo roto i te Kaari Rehitatanga e tuku atu ki te Tari mo te Whawhai. Kia tae atu te kupu a te Tari kia haere te tangata e whakauru ana i a ia kia tirohia e te takuta, hei reira ra ano ia whakarere ai i tana mahi i whiwhi oranga ai ia mona.

(2.) *Tirohanga e te Takuta.*

A tona wa ka tae atu he kaari ki te tangata e whakauru ana hei hoia hei whakaatu ki a ia i te taima me te kainga e

tirohia ai ia e te takuta. Ki te paahitia ia ka tukuna atu ia i reira tonu ki te puni hoia (*camp*).

(3.) *Ki te Hikitia te Kainga Noho.*

Ki te haere te tangata e whakauru ana hei hoia ki tetahi atu kainga noho ai, me whakaatu mai e ia ki te Tari te ingoa o te kainga. Ki te haere ia ki tetahi atu takiwa me rehita ia ki taua takiwa.

(4.) *Nga Tikanga o te Whakauru.*

Ki te uru te tangata ka mau tonu ia hei hoia a mutu noa te whawhai a tae noa ki te wa e hoki mai ai ki Niu Tireni tiaatingia ai.

(5.) *Te Oati ki te Kingi.*

Ko ia hoia me oati i te Oati Piri Pono ki te Kingi, a me haina rawa i te pukapuka pera kua oti te whakarite.

(6.) *Etahi Tikanga.*

Ko te pakeke o te tangata hei te rua tekau tau tae atu ki te wha tekau tau.

Ko te teitei o te tangata kua e poto iho i te 5 putu 4 inihi

Ko te taumaha kua e nuku atu i te tekau ma toru toone

Mo tangata totika mo te whawhai.

(7.) *Tirohanga e te Takuta.*

Ko te titiro a te takuta he kowhiti i nga tangata maia, tangata ora, e rite ana mo te whawhai, ara i nga mea kaore he mate o te tinana, o nga karu, o nga taringa; kaore he whaturama, kaore he hukiki, a e ora ana nga niho hei ngau-ngau i ana kai.

(8.) *Nga Pu me nga Kakahu.*

Ma te Kawanatanga o Niu Tireni e whakarite, kaore he utu

(9.) *Ko te Utu mo te Hoia.*

Ko te utu mo nga hoia o uru ana ki te *Expeditionary Force* i te marama tuatahi i te puni (*camp*) ko te utu ano o utua nei ki nga hoia o te *Territorial Force*, ara kia 4s. i te ra mo te paraiwete. Ko tenci moni ka whakaputaina ki ia hoia i ia tekau ra i ia tekau ma rima ra ranei.

Ka pau te marama tuatahi ka whakanukuhia ake te moni kia rite ki te moni e utua ana ki nga hoia o te *Expeditionary Force*, ara kia 5s. i te ra mo te paraiwete. Ka tangohia i roto i tenei moni nga moni e whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu tangata.

Ina eke ki runga ki te kaupuke hari i nga hoia ki te whawhai, e 2s. tonu te moni mo te ra e whakaputaina, ko te toenga, ara te 3s. i te ra, mehemea kaore ano i whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu, ka puritia taihoa e whakaputa ki taua hoia, ara kia tiaatingia ra ano ia, kia hoki mai ra ano ranei ki Niu Tireni; ki te mate te hoia ka whakaputaina taua moni ki tona uri tata i runga i ta te ture.

(10.) *Kereeme a nga Whanaunga tata mo tetahi Oranga.*

Ina tae ia hoia ki te puni (*camp*) me haina ia i tetahi pukapuka whakamana i te Tari mo te Whawhai ki te tango i tetahi taha o tana moni kua whakatoea ra, i te hawhe ranei o tana moni, hei oranga, ina tonoa, mo ona whanaunga tata e noho kore oranga ana. “Whamere” tona tikanga ko te wahine, ko nga matua, ko nga tamariki ranei a taua hoia, ko tetahi tangata ranei i whakataua ki a ia, a muri atu ranei whakataua ai ki a ia, tetahi ota-oranga i raro i te Ture mo nga Tangata Rawakore, 1910.

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni, e HOANI MAKAE, Kai-ta a te Kawanatanga, Ponoko.